

Ugyanekkor már a marxista irodalom- és művészet szemlélet is érezettni kezdi hatását; ekkortól kezdődik Hai Triêu kritikai tevékenysége; a szocialista publicisztikát Vu Trong Phung hívja életre. A forradalmi irodalom fejlődésének felvirágzása a japánokkal vívott nemzeti ellenállási háború éveire esik: 1943-ban a Viêt Minh megalakítja a kommunista irányítás alatt álló, népfront jellegű *Hazafias Kultúra* szövetséget (Van Hoa Cuu Quóc), amelyen belül a realista írók és költők új generációja nevelődik ki, Nam Cao és a ma élő legnagyobb vietnami költők egyike, Tô Huu vezetésével. Ez a hazafias, forradalmi líra a francia gyarmatosítók elleni harcokban tovább erősödött: a kimagaslóan termékeny Anh Tho is ezekben az esztendőkhöz vált kiforrott költővé. Mindennek szem előtt tartásával válik természetessé, hogy a felszabadult területeken a kommunista párt által kifejtett marxista politikai és kultúrpropaganda hatására a már felnőtt írónemzedék arculata is jelentős változáson ment keresztül, a forradalmi irodalomban ezek az évek a szocialista írói tudat, a realista alkotói módszer fokozatos felülkerekedését eredményezték. Ezzel nem állítjuk persze azt, hogy az 1952–54 utáni vietnami irodalomban nem találkozhatunk romantikus vonásokkal. Mindenesetre magyarázza ezt az a tény, hogy Ázsia majd minden országában, s így Vietnamban is, a modern forradalmi irodalom kialakulása során a romantikus és realista alkotói módszer — ha sokszor ugyan viták közepette —, de többnyire egybefonódva, egymást támogatva lépett föl.

A mai vietnami vers tematikája, az Ázsiában is „örök” lírai témák mellett érthető módon egészül ki a mindennapok eseményeinek költői ihletettséggű feldolgozásával. Sőt, úgy hisszük, csak a nagy, sorsdöntő történelmi időszakok szülhetnek olyan életközelségű kultúrát, művészetet, amilyennel most Vietnamban találkozhatunk, s amelyből egy szerény válogatást áll módunkban az alábbiakban bemutatni. A már említett Xuân Diêu és a miniszterhelyettes-költő Huy Cấn versein kívül külön szót érdemel Nguyen Thy Ly költőné és Lê Tân-Loi, a legifjabb költői korosztály két képviselője, valamint Ma Thê Vinh, a katona-poéta, aki — úgy tudjuk — az elmúlt év végén halt hősi halált az amerikai agresszorok elleni küzdelmek során.

Végül röviden ki szeretnénk térni a modern vietnami költészet verstanának jellegére, a modern költői stílus legfontosabb jegyeinek áttekintésére. A latin betűvel íródó vietnami vers (a nyelv természetéből adódóan) legtöbbször kötött szótagszámú és szabályos rímelésű, noha — mint ezt Lê Tân Loi válogatásunkban szereplő költeménye is példázza — újabban mindinkább tért hódít a ritmikus szabadvers is. A ritmika a klasszikus verseléshez képest nem sokat változott — megfigyelhető azonban, hogy a modern költészetben, a tartalomnak a formához képest való túlsúlyba jutásának eredményeként —, a szabályostól való kisebb-nagyobb eltérések e vonatkozásban is előfordulnak. Itt kell megemlítenünk, hogy a klasszikus vers sem tűnt el: új tartalommal megtöltve jelenik meg például Hô Chi Minh magyar nyelven is napvilágot látott, *Börtönnapló* című ciklusában.

Reméljük, hogy az új vietnami irodalom itt bemutatásra kerülő néhány darabja híven tükrözi azt a kort, amelyben ma a vietnami nép hősi harcát vívja nemzeti függetlenségéért, évezredek kultúrája és szocialista fejlődése eredményeinek megvédelmezéséért.

SZEGŐ LÁSZLÓ

VIETNAMI KÖLTŐK VERSEI

NGUYEN THI LY

ÉNEK AN-KHANRÓL

*An-khanh ifjai,
Ebben a versben nektek dalolok,
Szilajon futnak ott a gyors folyók,
A bang lang szirma ott a leglilább...
A bátorság a holdnál csillogóbb,
Kinyílik, akár a bang lang-virág.*

*An-khanh, otthonom,
A győzelemig nagy út vár miránk,
Lőporszínű lett a lila virág,*

Néma a dal, hangos a háború...
Zokog a folyó, gyászol a faág,
Máshol él a lány, máshol a fiú.

Az első nap a rombolás érkezett,
Szekereken járta be a réteket,
Repülőkkel tépte le a lombtetőt,
Fegyverekkel házainkba belelőtt.

A lövedékek gyors zaja közben
Az An-khanh-i ifjak
Árkokba éles karókat raknak,
Hogy az ellenség árokba vesszen,
Hogy a bitangok hada megálljon,
Anyjukat védik, hazát és házat,
Kiáltás harsan,
Felkelők hullnak, réten vér árad,
Gonoszok roppant bandája ordít,
Újra meg újra ölni akarnak,
De várják őket a Thanh fivérek,
A két ifjú hős, egyik se hátrál,
Hat csatasor hullámszik a harcban,
Diedal vár a hat csatasorra.
Huy és Hué, az An-khanh-i ifjak,
Megkergettek egy egész hadosztályt.
A rét halott felkelőket gyászol.
Nem rémítette őket repülő,
Se füsttengerré változó mező,
Megtették, amit a haza kívánt...
Fiúk, hová lett a régi idő,
Amikor még lilán nyílott a bang lang-virág!

ANH THO

ALKONYAT

Ösvény kanyarog a hegy oldalán,
Egyik rengeteg a másik után.
Az égbolt kékje már lilába fordul —
Csillagokkal beszél a délután.

A sziklák között egy árnyék lebeg,
Nevetés csendül a folyó felett.
Emlékek: öreg hegyek, régi dombok —
Az estből egy hajfonat integet.

HUY CAN

VÉGET ÉR A SZÁNTÁS

A folyón lila alkony gőzölög.
A mező szürke ködökkel teli.
Vállamat érik szinte a rögök —
Az éj a barázdákat férceli.

A por elült, a napnak vége lett.
Virágos rétnek látom az eget.
Ókröm vezetem a bokrok között,
fáradt árnyékunk lassan lépeget.

Kisfiam a házból elem szalad.
Kutyánk ugat, egyre nyugtalanabb.
Az éj a földhöz köti az eget.
Sötét van, messze még a pirkadat.

MA THE VINH

TAVASZ

Tavaszi föld felett téli ég
A szürke szél csontjainkba vág
Erdő mélyén madár énekel
Elalszanak az állatok is

Zivatarral ébred a tavasz
Lányok rigót úznek a fűvön
Kizöldülnek a hegyen a fák
S a háztetők színe vörvörös